

Dr. Marc Wingens
Stichting Gelders Erfgoed
Westervoortsedijk 67-D
6827 AT Arnhem

Betreft: reactie Erfgoedwet OPEN en LCM; online consultatie

Arnhem, 1 juli 2014

L.S.,

Bij deze wil ik reageren op de voorgestelde Erfgoedwet, namens het Overleg Provinciale Erfgoedhuizen Nederland (OPEN) en het Landelijk Contact van Museumconsulenten (LCM).

OPEN en LCM staan op zich positief tegenover het samenvoegen van een aantal wetten en regelingen op het vlak van erfgoed. Wat beide organisaties als een gemiste kans zien, is het ontbreken van samenhang tussen enerzijds de verschillende categorieën van erfgoed (roerend, onroerend en immaterieel) en anderzijds de verschillende verantwoordelijke overheden. Dit is tegelijkertijd ons voornaamste kritiekpunt; bij het maken van een koepelwet schuilt de meerwaarde juist in de onderlinge verbindingen en niet in het bij elkaar plaatsen.

Wat de verschillende erfgoedvormen betreft: zij verkrijgen juist in hun onderlinge samenhang extra waarde en betekenis. Wij sluiten ons wat dit betreft dan ook van harte aan bij de reactie van Albert van der Zeijden van VIE.

De rijks-, provinciale en gemeentelijke overheid worden in de Erfgoedwet gehouden om erfgoed dat van nationaal belang is op een zorgvuldige wijze en volgens een bepaalde regeling te vervreemden. Wij gaan ervan uit dat deze regeling de wijze van vervreemden door de drie overheden in onderlinge samenhang zal beschrijven. Maar wij zouden graag zien dat ook in de wet op het belang van deze onderlinge samenhang wordt gewezen.

Niet alle erfgoed is van nationaal belang, Niettemin kan het onmisbaar zijn in een provinciale of gemeentelijke context. In lijn met de reactie van de NMV en het advies van de Vereniging Rembrandt pleiten wij er dan ook voor om lagere overheden bij het onderzoek naar het nationaal belang, tevens het provinciale of gemeentelijke belang mee te laten nemen. Deze toevoeging bevordert bovendien de eerder bepleite onderlinge samenhang.

Een geschikt instrument voor het bevorderen van die samenhang zijn de huidige Provinciale Steunpunten voor Erfgoed (zoals de Erfgoedhuizen van OPEN en Steunpunten voor Monumenten en Archeologie). Het niveau van de provincie, gelegen tussen dat van rijk en gemeente, is hiervoor geëigend. Dergelijke steunpunten zouden bovendien de boven genoemde integrale benadering van erfgoed ten goede komen.

Waterschappen houden, als oudste Nederlandse overheidsvorm, eveneens belangrijke erfgoedcollecties in eigendom. Zij zouden een plaats in de Erfgoedwet moeten krijgen, naast de rijks-, provinciale en gemeentelijke overheid.

OPEN en LCM beschouwen het als een belangrijk gemis dat collecties die niet in eigendom zijn van één van de overheden, maar zich wel in openbare instellingen bevinden, met name in musea, buiten de bescherming van de Erfgoedwet vallen. Ook deze collecties zijn namelijk aan de overheid toevertrouwd en worden beheerd uit publieke middelen.

De Erfgoedwet beschermt erfgoed dat uit Nederland dreigt te verdwijnen. Naar ons idee zou de wet tevens aandacht moeten besteden aan erfgoed in Nederlands bezit dat onrechtmatig uit het land van herkomst is verdwenen, bijvoorbeeld door te verwijzen naar de 'Washington Principles (1998)'. OPEN en LCM zijn overigens blij met de expliciete verwijzing in de Erfgoedwet naar de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) van de NMV.

Wij hopen dat u onze aanbevelingen op waarde schat door deze mee te nemen in de verdere uitwerking van de Erfgoedwet. Uiteraard zijn wij bereid u nadere toelichtingen te verschaffen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'dr. Marc Wingens', with some overlapping lines and a circular flourish at the end.

dr. Marc Wingens
covoorzitter Overleg Provinciale Erfgoedhuizen Nederland (OPEN)
secretaris Landelijk Contact van Museumconsulenten (LCM)